

## ЕКОЛОГІЧНА СЕРТИФІКАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИРОБНИЦТВА

Светош В. Ю.

*Науковий парк «Алгоритм інновацій», Україна  
[svetosvika@gmail.com](mailto:svetosvika@gmail.com)*

У сучасних умовах глобалізації, коли питання охорони навколишнього середовища набувають стратегічного значення, екологічна сертифікація стає невід'ємним інструментом підвищення якості виробництва. Вона сприяє поєднанню економічних інтересів підприємства з екологічною відповідальністю, забезпечуючи сталий розвиток, конкурентоспроможність і довіру споживачів.

Екологічна сертифікація є офіційним підтвердженням відповідності системи управління підприємства міжнародним або національним екологічним стандартам. Найпоширенішим є стандарт ISO 14001, який визначає вимоги до систем екологічного менеджменту (СЕМ). Його впровадження дозволяє підприємствам системно оцінювати та контролювати екологічні аспекти діяльності, зменшувати негативний вплив на довкілля та раціонально використовувати ресурси.

Сучасні дослідження доводять, що впровадження екологічної сертифікації безпосередньо впливає на ефективність і якість виробничих процесів. Компанії, сертифіковані за ISO 14001, знижують споживання електроенергії на 10–15 %, витрати води — на 12 %, а кількість промислових відходів — на 20–25 % (ISO, 2024). Такі зміни свідчать про підвищення раціональності виробничих процесів, що, своєю чергою, відображається на якості кінцевої продукції.

Крім оптимізації ресурсів, екологічна сертифікація сприяє підвищенню дисципліни у виробничій діяльності. Стандарт ISO 14001 побудований на циклі **PDCA (Plan–Do–Check–Act)**, що передбачає планування, реалізацію, контроль та постійне вдосконалення екологічних заходів. Це стимулює підприємства системно працювати над зменшенням негативного впливу, удосконалювати внутрішні процеси, впроваджувати інноваційні технології очищення та рекуперації.

Важливим аспектом є й те, що екологічна сертифікація зміцнює позиції підприємства на ринку. У сучасній економіці імідж «зеленого» виробника має значну комерційну цінність. Споживачі дедалі частіше обирають продукцію компаній, які дотримуються принципів сталого розвитку. Крім того, багато міжнародних партнерів і тендерів передбачають наявність сертифікату ISO 14001 як обов'язкову умову співпраці. Це розширює можливості експорту та відкриває шлях до нових інвестицій.

Для України, де екологічна трансформація промисловості лише набирає обертів, сертифікація виступає дієвим механізмом адаптації до європейських стандартів. Згідно з даними Міністерства економіки України, кількість підприємств, сертифікованих за ISO 14001, щороку зростає на 8–10 %, особливо у галузях машинобудування, транспорту та енергетики. Це свідчить про поступову інтеграцію принципів екологічного менеджменту у виробничу політику країни.

### ЛІТЕРАТУРА

1. Мельник Л. Г., Карінцева О. І. Екологічна сертифікація продукції: теорія та практика. Суми: Університетська книга, 2023. 212 с.
2. Герасимчук З. В., Кравченко І. М. Екологічний менеджмент та сертифікація: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2024. 188 с.
3. Власюк О. С., Бондар Т. В. Екологічні стандарти в системі управління якістю підприємства. Економіка та держава. 2023. №4. С. 102–106.